

1. Hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve yok oluş vardır. Her ilerlemenin ve kurtuluşun anası hürriyettir. Tarih, bugün biz evlatlarına büyük görevler yüklüyor. Köhneleşmiş ve çürük idareyi yıkarak milleti hâkim kılmak kısacası vatani kurtarmak için sizi göreve davet ediyorum. *Hüseyin Tosun, Gazi - Mustafa Kemal Atatürk'ün Hayatı, s. 40-41*

Yukarıdaki metinde Mustafa Kemal'in Selanik'teki Vatan ve Hürriyet Cemiyetinde yaptığı konuşmanın bir kısmına yer verilmiştir. Metinden yola çıkarak Mustafa Kemal hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Gerektiğinde vatan için sorumluluk almıştır. B) Farklı alanlarda çalışmalar yürütmüştür.
C) Özgürlüğün önemine vurgu yapmıştır. D) Ulusal egemenlik anlayışını savunmuştur.

2.

Her çocuk gibi Mustafa Kemal de ilk terbiye ve ilhamını ailesinden aldı. Daha sonra öğretmenleri onun karakterini şekillendirmeye devam etti.	Manastır Askerî İdadisi yıllarında tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey'den tarih sevgisi ve bilinci kazandı.	Genç Mustafa'nın okumaya karşı büyük bir ilgisi vardı. Yerli ve yabancı birçok fikir adamını okur ve onların fikirlerini analiz ederdi.
Okuduğu yabancı gazete ve dergiler Mustafa Kemal'in dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırladı.	Farklı şehirlerde öğrenim görmesi ve bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in düşünce dünyasını geliştirdi.	Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu siyasi, askerî ve sosyal gelişmelere karşı duyarlıydı. Bu gelişmeler Mustafa Kemal'in fikir dünyasını etkilemişti.

Mustafa Kemal'in fikir hayatının gelişmesinde,

- I. Sosyal çevresi
II. Süreli yayınlar
III. Yaşadığı şehirler

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

3. Mustafa Kemal, Picardie Manevralarına katılmak için gittiği Fransa'da ve Bulgaristan'ın başkenti Sofya'daki ateşemiliterlik yıllarında Avrupa uygarlığını oldukça yakından tanımıştır. Trablusgarp'ta ve Balkan Savaşlarında ise bu uygar görünüşlü Avrupa'nın sömürgeci acımasız yönüyle karşılaşmıştır. Genç bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin hızlı bir şekilde çöküş sürecine tanıklık etmiştir. Yaşananlar, Mustafa Kemal'i ulusal değerler ve çağdaş ilkelere dayanan yeni bir devlet inşa etme düşüncesine sürüklemiştir.

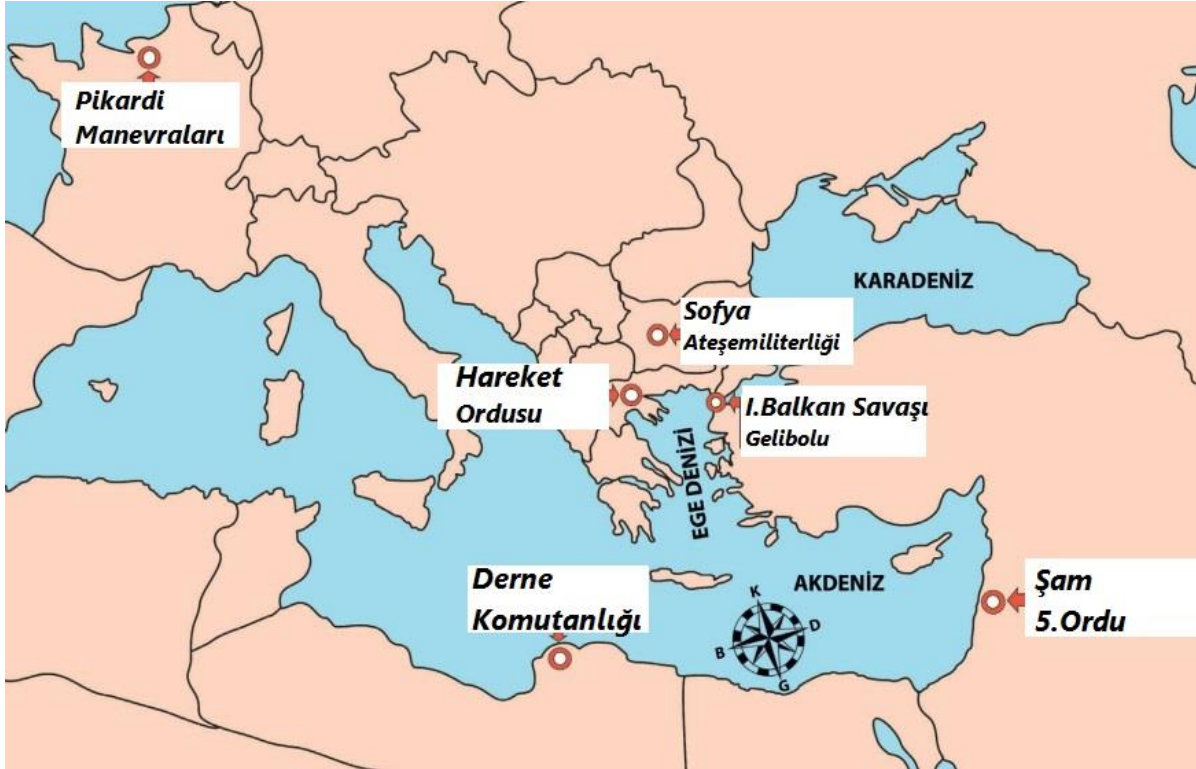
Buna göre Mustafa Kemal'in fikir hayatının oluşumunda,

- I. Türkçü aydınların eserleri
II. Görev yaptığı yerlerdeki gözlemleri
III. Osmanlı Devleti'nin içerisinde bulunduğu durum

gibi faktörlerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

4.

Mustafa Kemal'in askerlik hayatıyla ilgili,

- I. Üç kıtada da görev yapmıştır.
- II. Askerlik görevine Balkanlarda başlamıştır.
- III. Askerî ve siyasi başarılar elde etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

5.

Mustafa Kemal'in Samsun'daki kalabalık arasında görüp kendisinden övgü ile söz ettiği kişi, Selanik Askerî Rüştiyesindeki Fransızca öğretmeni Yüzbaşı Nakiyüddin (*Yücekök*) idi. Mustafa Kemal, kendisine Fransızcanın ilk bilgilerini öğretmekle yetinmeyip ülkenin ve toplumun geleceği hakkında ilk düşünceleri de aşıl原因an bu öğretmeninden Vatan ve Hürriyet Cemiyetinin Selanik şubesini açarken de yardım görmüştü

Mustafa Kemal'in karakterini şekillendiren öğretmenlerinden biri de tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bilge'dir. Tevfik Bilge derslerinde Fransız İhtilali ve düşünürlerinden de bahseder, öğrencilerinin ufkunu genişletir, coşku ve heyecanlarına ortak olurdu. Mustafa Kemal, kendisinde tarihe karşı ilgi ve sevgi oluşturan bu öğretmeni hakkında "Kendisine minnet borcum var. Bana yeni bir ufuk açtı." diyerek ondan övgüyle bahsetmiştir.

Verilen örneklere göre Mustafa Kemal'in hayatında öğretmenlerinin etkisiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Düşünce dünyasının şekillenmesine katkı sağlamışlardır.
- B) Öğrenim hayatından sonra da destek vermişlerdir.
- C) Kalıplaşmış düşünce yapısı oluşturmuşlardır.
- D) Toplumsal düşüncelerinin temelini atıp şekillendirmişlerdir.

6.

- Sanayileşen ülkelerin ham madde ve pazar arayışına girmesi
- Rusya'nın Panslavizm politikalarının Avusturya-Macaristan'ı rahatsız etmesi
- Ülkeler arasında ortaya çıkan silahlanma yarışı
- İtalya'nın Akdeniz'de yayılma politikaları, Avusturya-Macaristan ile sınır sorunlarının olması
- Ortak çıkarları olan devletlerin bir araya gelerek ittifak kurması
- Milliyetçilik düşüncesinin yaygınlaşması

Buna göre I. Dünya Savaşı'nın başlamasında ve yayılmasında,

I. Sanayi İnkılabı

II. Fransız İhtilali

III. 31 Mart Vakası

gibi gelişmelerden hangilerinin etkisi olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I, II ve III

7. I. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın Osmanlı Devleti'ni kendi yanına çekmek istemiştir.

Bu durumun sebepleri arasında Osmanlı Devleti'nin,

I. İslam dünyasının lideri olarak görülmesi,

II. Coğrafi konumu stratejik öneme sahip olması,

III. Demokratikleşme yolunda adımlar atması,

gibi özelliklerin hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

8. ÇÖL KAPLANI: ÖMER FAHRETTİN TÜRKKAN

(1868-1948)

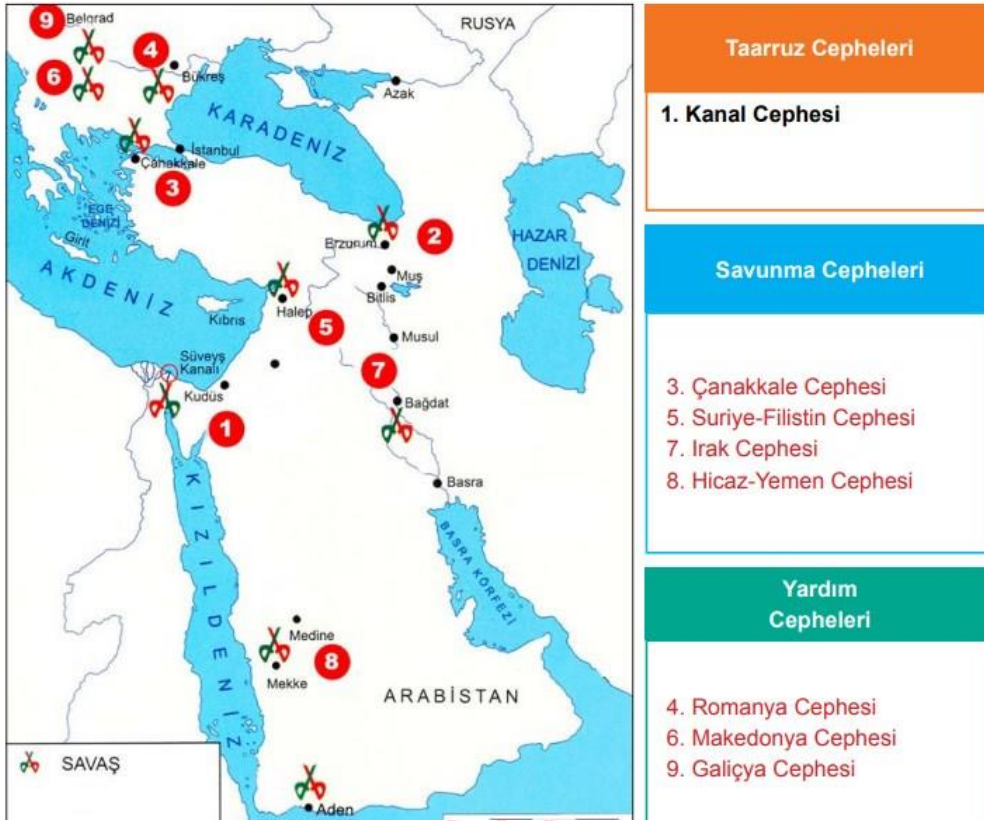
1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra ailesiyle birlikte İstanbul'a göç etti. Erkân-ı Harbiye Mektebini bitirdikten sonra kurmay yüzbaşı olarak Osmanlı ordusuna katıldı. Balkan Savaşı'nda Edirne'nin geri alınmasında görev yaptı. I. Dünya Savaşı'nda çıkan Şerif Hüseyin İsyanı sırasında zor koşullar altında Medine'yi iki yıl yedi ay savunarak tarihe geçti. Bu büyük savunması nedeniyle kendisine "Medine Müdafî" ve "Çöl Kaplanı" gibi isimler verildi. Medine savunması sırasında Harem-i Şerif'te bulunan mukaddes emanetlerin İngilizlerin eline geçmemesi için İstanbul'a nakledilmesini Hükûmet'e teklif etti. Teklifi kabul edilince bir komisyon kurarak tek tek kontrol ettirdiği mukaddes emanetlerin iki bin askerin koruması altında 25 Mayıs 1917'de İstanbul'a ulaşmasını sağladı. Mütareke'den sonra Medine'yi teslim etmek zorunda kaldı ve İngilizler tarafından tutuklanarak Malta'ya sürüldü.

Hicaz –Yemen Cephesi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinde yanlış bilgi bulunmaktadır?

- A) Mustafa Kemal bu cephedeki başarılarıyla dikkatleri çekmiştir.
 B) Arap milliyetçiliği cephenin gidişatında etkili olmuştur.
 C) Osmanlı Devleti kutsal mekânları ve eşyaları korumaya çalışmıştır.
 D) Mücadelelerde yerel halktan yeterince destek alınamamıştır.

9.

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda,

- I. Yalnızca sınırları içerisinde mücadele etmiştir.
- II. Savaşın etkisini geniş bir alanda hissetmiştir.
- III. Farklı amaçlar doğrultusunda cepheler açmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

10. Irak Cephesi, bölgedeki petrol alanlarını ele geçirmek ve kuzeye doğru ilerleyip Ruslar ile birleşmek isteyen İngiliz kuvvetleri tarafından açıldı. Basra Körfezi'nden çıkarma yaparak Bağdat'a doğru ilerlemeye çalışan İngilizlere karşı Osmanlı kuvvetleri, Selman-ı Pak Muharebelerinde büyük bir zafer elde etti (22-25 Kasım 1915). Halil Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu Kut'ül Amare denilen yerde İngiliz kuvvetlerini kuşattı. İngiliz askerleri komutanları General Townshend ile birlikte esir alındı (29 Nisan 1916). Ancak bölgeye yeni kuvvetler gönderen İngilizler, 1917'de Bağdat şehrini işgal edip Musul'a doğru ilerlediler. Musul, Türk kuvvetlerinin elinde iken Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandı ve Osmanlı Devleti savaştan çekildi.

Aşağıdaki yargılardan hangisi Irak Cephesi ile ilgili doğru bilgi vermektedir.

- A) İngiltere bu cephede Ermenilerle birlikte hareket etmiştir.
- B) Osmanlı Devleti yapılan tüm muharebelerden zafer elde etmiştir.
- C) İngiltere enerji kaynaklarını ele geçirmek amacıyla cepheyi açmıştır.
- D) Fahrettin Paşa'nın elde ettiği başarılar savaşın gidişatını etkilemiştir.

11. İtilaf Devletleri, Paris Barış Konferansı'nda İttifak Devletleri ile yapılacak olan barış antlaşmalarının koşullarını belirlemek istemiştir. Diğer İttifak Devletleri ile yapılacak antlaşma koşulları belirlense de Osmanlı Devleti ile yapılacak antlaşmada İtilaf Devletleri uzlaşma sağlayamamışlardır. Özellikle Batı Anadolu'yu paylaşma konusunda anlaşmazlığa düşmüşlerdir. Bu sebeple Osmanlı Devleti ile yapılacak barış antlaşması diğer barış antlaşmalarından daha geç imzalanmıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasına sebep olan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İtalya ile Yunanistan arasında İzmir meselesinin ortaya çıkması
- B) Bolşevik İhtilali sonucunda Rusya'nın savaştan çekilmesi
- C) Wilson İlkeleri ile sömürgecilik faaliyetlerinin yasaklanması
- D) Milletler Cemiyetinin kurularak dünya barışının sağlanmak istenmesi

12. Paris Barış Konferansı'nda İzmir'in Yunanistan'a verilmesi kararı alınmıştı. Konferanstan sonra Yunanistan işgal hazırlıklarına başladı. İşgali destekleyen İngilizler, 14 Mayıs 1919'da İstanbul Hükûmetine bir ikaz gönderdiler. Bu ikaz üzerine Hükûmet, İzmir valisine ve ordu komutanına şehirde bulunan askerleri kışlaya çekmeleri emrini verdi. 15 Mayıs 1919'da Yunanistan, İzmir'e asker çıkardı ve şehri resmen işgal etti. İşgal karşısında halk topyekûn Konak Meydanı'na toplandı ve işgali protesto etti. İzmir'de bulunan Rum azınlık ise işgali büyük bir sevinçle karşıladı ve Yunan askerlerine destek verdi.

Verilen bilgilere göre İzmir'de yaşayan Rumların Fransız İhtilali'nin yaydığı fikir akımlarından daha çok hangisinden etkilendiği söylenebilir?

- A) Demokrasi
- B) Milliyetçilik
- C) Eşitlik
- D) Adalet

13.

1. DURUM	2. DURUM
Trabzon Muhafaza-i Hukuku Millîye Cemiyeti: Karadeniz kıyılarında hak iddia eden Pontusçu faaliyet içinde bulunan Rumlarla mücadele amacıyla kurulmuştur.	Pontus Cemiyeti: Rum Patrikhanesi tarafından desteklenen cemiyet, merkezi Samsun olmak üzere Doğu Karadeniz'de bir Pontus devleti kurma amacı taşıyordu

Her iki durum dikkate alındığında Millî cemiyetlerle ilgili olarak,

- I. Bulundukları bölgelerde yapılan zararlı faaliyetlere karşı kurulmuşlardır.
- II. Mücadelelerini propaganda yoluyla sürdürmüşlerdir.
- III. Ulusal bağımsızlık amacına uygun hareket etmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yanız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

14.

Trakya-Paşaeli Cemiyeti: Yunanistan'ın Doğu Trakya'yı işgalini engellemek için kurulmuştur. Mavri Mira Cemiyetinin Trakya'daki zararlı faaliyetlerine karşı mücadele etmiştir.

Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti: Doğu illerinin Ermenilere verilmesini ve bölgede bir Ermeni devletinin kurulmasını engellemek amacıyla kurulmuştur.

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti: Vatan savunmasında kadınlara da büyük görev düştüğü bilinciyle Sivas Valisi'nin eşi Melek Hanım öncülüğünde Sivas'ta kurulmuştur. Ülke geneline yayılmıştır.

Millî Kongre Cemiyeti: Millî Mücadele'nin haklılığını basın-yayın yoluyla dünyaya duyurmak için kurulmuştur.

Millî Cemiyetlerin ortak özellikleri hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Topyekûn kurtuluşu hedeflemişlerdir.
- B) Silahlı direniş göstermişlerdir.
- C) İşgallere tepki olarak kurulmuşlardır.
- D) İşgalci devletlerle mücadele etmişlerdir.

15. Millî Mücadele'nin başlangıcından itibaren milleti birleştiren, milletin birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmesini sağlayan temel düşünce bağımsızlıktı. İstanbul Hükûmeti işgaller karşısında sessiz kalmış ve görevini yapamaz hâle gelmişti. Türk milleti bu durum karşısında vatanın kurtuluşu için elinden geleni yapmalıydı. Yunanlıların İzmir'i işgal etmesiyle birlikte düzensiz direniş birlikleri kurulmaya başlandı. Vatanseverlik duygusuyla hareket eden ve eli silah tutan kadın-erkek herkes bu birliklere katıldı. Herhangi bir hükûmet desteği olmaksızın ihtiyaçlarını halktan karşılayan bu birlikler bulundukları bölgeleri tüm güçleriyle korumaya çalıştı. Kuvâyı Millîye birlikleri işgalci güçlere ve onlara destek olan azınlıklara karşı mücadele vererek, işgalci güçleri yavaşlattı. Ancak birlikler birbirinden kopuk ve askerlik bilgisi yönünden eksik olduğu için kesin sonuca ulaşmakta yetersizlerdi.

- I. Ülkenin tamamını işgalden kurtarma hedefi ile kurulmuştur.
- II. Mustafa Kemal önderliğinde kurulmuş düzenli birliklerdir.
- III. İç ve dış düşmanlara karşı mücadele etmişlerdir.
- IV. Türk milletinin bağımsızlık düşüncesinin ürünü olarak ortaya çıkmıştır.

Buna göre yukarıda verilenlerden hangileri Kuvâyı Millîye'ye ait özellikler arasında yer alır?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) I, II ve IV
- D) II, III ve IV

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	D	C	A	C	C	A	A	C	C
11	12	13	14	15					
A	B	C	C	B					

İL ÖDM sorularından derlenmiştir...

